

kr. árliga komandi trý árin. Her er talan um ilögur hjá bæði landinum, kommunum og almennum stovnum (SEV, Telefonverkinum v. m.).

Privatu ilögurnar fara eisini at minka og eru longu minni. Lámsmöguleikarnir eru ikki so rúm longur, og landsstýrið fer at vera varið við lámsloyvum, uttan tó at steðga øllum virksemi.

Umroðan seinri í roðuni av teim ymisku málsoðjunum fer at verða merkt av teim ætlaðu sparingunum; men samstundis má dentur verða lagdur á, at hetta er neyðugt, fyrri at samfelagið aftur kann mennast á einum sunnum grundarlagi.

Fiskivinnumál

Skipafloin

Fleiri tiltøk eru sett í verk og fleiri fara at verða sett í verk fyrri at bota um støðuna hjá báta- og skipafloinunum. Í fyrstu syftu eru útvegir funnir til at veita verandi flota í minsta lagi somu avreiðingarpisris.

Framyvir verður tó neyðugt at fáa ein fiskiflota, sum ber seg, uttan munandi almennar afturberingar, so at tann peningur, sum settur verður á figgarlógina til fiskivinnuna, meira verður nýttur til at finna nýggjar leiðir og seta gongd á óroynd øki og leiðir.

Tiltøk at náa hesi mál eru fleiri. Studningsskipanin verður at endurskipa gjöld og annað, sum tyngir fiskivinnuna, verða at broyta. Til at fáa talið á fiskiforum niður á eitt støði, soleiðis at fiskastovrnarnir kunnu koma fyrri seg aftur, og fiskiforini fáa mogleikar at royna, verða býtið og skipanin millum veiðihattirnar at leggja væl til rættis og í góðari tíð. Upphøggjargarstuðulin skal fáast at virka, so verulig veiðirorka verður keypt skjótt úr flotanum.

Við praktiskum fiskiroyndum verður roynt at útvega øktar mogleikar hjá verandi flota, og innflutningsloyvi til fiskiskip ella nýbygging verða bert loyvd, um vísast kann á, at pláss er fyrri øking í veiðirorkuni í ávisari veiði.

Kannað verður, um tað almenna í størri mun skal lata eftirlitið við dygd og øðrum fyrirbrigdum í fiskivinnuni frá sær, sum vinnan náttúrliga loysir sjálf. Fyrri at fáa avreiðingarpisrisin tættari knýttan at marknaðarpisrisum — og hækkingandi marknaðarpisrisum — verða royndir gjørdar við uppboðssølu, og samstarvið millum almennar myndugleikar og privata fiskasøluvirkssemi verður tryggjað. Harumframt verður afturberingin úr landskassanum til skip og manning endurskoðað gjørdar í skipanini hjá ráfiskagrunninum og studningsnevndini.

Sambært lögtingslóg um, at Vaktar- og Bjargingartænastan yvirtekur ábyrgdina av fiskivinnueftirlitinum og bjarging á føroyskum sjóøki, samtykti Føroya Løgting, at samstarvið millum Vaktar- og Bjargingartænastu landsins og Færøernes Kommando varð skipað. Arbeiðið at skipa samstarvið er byrjað, og ein nevnd at avgreiða hetta mál fer til verka eftir ólavsøku.

Føroya Landsstýri fer at halda fram við at stuðla arbeiðinum at kanna grindastovnin og verja aldargamla føroyska grindarakstur.

Veiðimöguleikar hjá føroyskum fiskiforum uttan fyrri føroyska landgrunnin í 1989

Fiskivinnusamráðingarnar um fiskivotur føroyinga uttan fyrri føroysku landleiðina fyrri 1989 gjørdust sera truplar. Vegna ringa støðu í týðningarmiklum stovnum høvdu fleiri av teimum londum, vit hava fiskivinnusáttmálar við, ikki mogleikar at varðveita støði í sáttmálanum. Tey vildu ikki góðtaka føroyska sjónarmiðið, at ikki er neyðugt at skerja sáttmálastøðið eins nógv og heildarkvotan verður skerd.

Serliga í Barentshavinum var støðan sera trupul, og støðan gjørdist ikki mætari, tá Noreg og Sovjetsamveldið lestu mogleikarnar fastar at geva sømdir hvør hjá øðrum.

Av hesum komu bæði sáttmálarnir við Noreg og Sovjetsamveldið seint og væl undir støðinum í 1988, tá hugsað verður um veiðimöguleikarnar hjá saltfiska- og verksmíðjutrolarunum. Av somu orsök vóru ikki mogleikar at lata feskfiskatrolararnar fáa kvotu eystanfyrri í 1989. Veiðimöguleikarnir sunnan fyrri 62° vóru í høvuðsheitum óbroyttir.

Í sáttmálanum við felagsmarknaðin vórðu makrel- og rossamakrelkvoturnar niðurskornar eitt sindur; men mogleikarnir at veida makrelin vórðu böttir. Við hesum samráðingum varð góðkent, at Føroyar eiga fastan part í vestanmakrelinum.

Skipini, sum veiða til idnaðarfisk, finga eins mogleikar í 1989 og í 1988.

Hin týðningarmikla mogleikin hjá nótaskipunum at veida lodnu millum Eysturgrønland, Ísland og Jan Mayen kom í nýggja legu í 1989. Grønland, Ísland og Noreg hava nú gjørt sáttmála um henda stov, og tað merkir, at lodnan ikki longur er orsök til ósemju við Ísland, og at nú eisini slepst í íslendskan sjógv at fiska tann partin av lodnukvotuni, sum føroysk skip keyp úr Grønlandi. Óvist er enn, hvussu stóran part av grønlandsku kvotuni føroyingar hava mogleika fyrri at keypa.

Føroyska kvotan av botnfiski undir Íslandi var óbroytt í 1989, hóast toskurin varð skorin 10% niður hjá íslenskum skipum.

Í Eystursjónum minkaði kvotan í DDR-sjógv; men var óbroytt í sovjetskum sjógv, men var

Kanada gav føroyskum svartkalvabátum eins mogleikar og í 1988. Kanadisku myndugleikarnir hava samstundis lovað, at teir skulu lata føroysk skip fáa størri part sunnan fyrri 61°, um nakar mogleiki er fyrri tí.

Landsstýrið hevur sett sær fyrri at kanna allar mogleikar fyrri veiði hjá føroyskum skipum uttan fyrri landgrunnin. Fyrirbilssamráðingar við Grønland vóru fyrri í ár; men endaligar samráðingar hava biðað eftir, at samráðingarnar millum Felagsmarknaðin og Grønland endaðu. Samband er við grønlandsku myndugleikarnar um Nordfar.

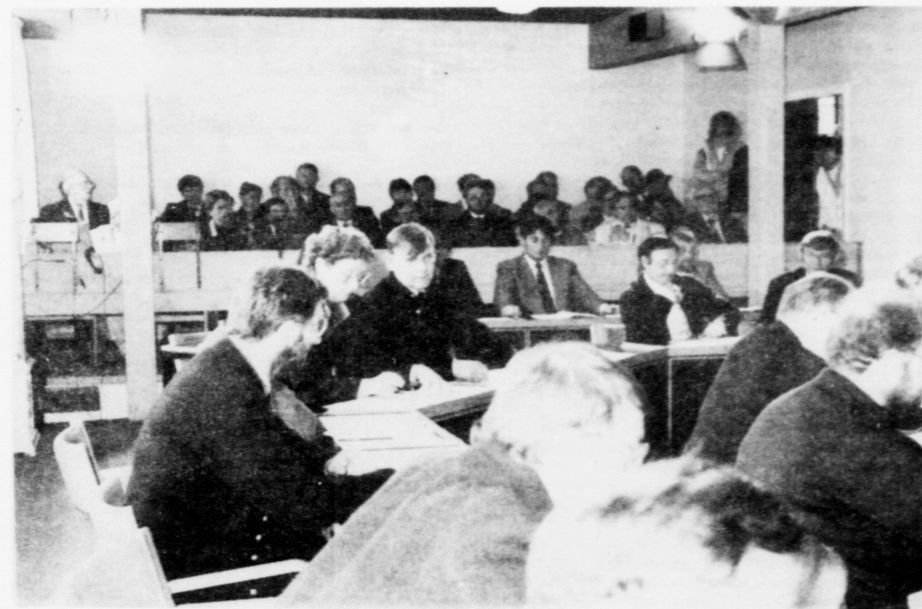
Sáttmálin við USA er endurnýggjaður fyrri at halda allar mogleikar — serliga í Alaska — opnar.

Annars hevur landsstýrið stuðlað royndum at finna veiðimöguleikar aðrastaðni.

Sjóvinnu

Nýggja sjóvinnulóg, manningarlóg og mynstringarlóg eru komnar í gildi. Sostatt restar bert í at seta sjómannalógina í gildi av tí stóra lógarverki, sum gjørt varð í 1985 og 1986 fyrri at fáa lóggávuna um sjóvinnu í Føroyum á hædd við altjóða krav.

Arbeitt verður við at fáa øktu umsitingarkrøvini av hesum lógum lögð til rættis.

Alivinna

Alivinnan er vörðin tann vinnugreinin, sum eftir fiskivinnuni og fiskiðnaðinum hevur størsta útlutning í virði. Parturin hjá alivinnuni av samlaða útlutningsvirði Føroya var í 1985 5%, og í 1988 var hann øktur til 11%. Her er laksaveiðin tó iðrokað. Hetta sær út til at kunna gerast størsta alternativ til okkara høvuðsvinnu, hóast stórir trupulleikar eru í hesi vinnugrein við Seluprisirir eru sum kunnugt nógv lækkaðir, og óvist er, nær teir koma upp aftur, so rakstrarligu fortreytirnar koma óivað framvegis at verða harðar.

Tað eru nógv aliloyvi givin, og ein hópur av umsóknum um aling av ymiskum slag er í landsstýrinum. Útbygging av alivinnuni má fara fram bæði við varsemi og skynsemi. Landsstýrið fer at gera sær ómak og fara fram soleiðis, at vinnan í mest mógulan mun sjálf hevur ábyrgdina av rakstrinum, tó undir nágreiniligum fortreytum. Tann hjálp, sum koma kann upp á tal, verður fyrst og fremst at finna útvegir til figging; men ikki beinleiðis stuðning. Tó vil landsstýrið vera við til at figgja eina fiskarektartænastu á privatum grundarlag, um alararnir vilja bera ein eins stóran part av henni.

Virkað verður fyrri at endurskoða loyvisskipanirnar fyrri aling, soleiðis at smoltframleiðslan kann vaksa, tað hon kann, undir figgarligu ábyrgd einstaka smoltalarans. Har tað ikki er til bága fyrri umhvørvið, verða loyvin økt til figgarliga meiri lónandi eindir. Støðin á loyvinum verður ásett soleiðis, at til ber at hava eftirlit við, hvussu loyvið verður nýtt. Loyvistin verður samstundis longd.

Landsstýrið hevur samtykt at seta útbyggingina hjá p/f Fiskaaling ógvuliga høgt í figgarligu raðfestingini. Henda útbygging fer at tryggja, at útvegast kann góður livfiskur, skikkaður til føroysk viðurskifti, og at áhaldandi kynsbótarárbeidi kann fara fram. Eisini fer hetta at gera tað móguligt at finna gott fóður úr fiski, landaðum í Føroyum.

Støðin við Áir fær samstundis mogleikar fyrri at vera tænaustovnur hjá allari alivinnuni, soleiðis at alarar hava eitt stað at venda sær við øllum spurningum um trivnaðin hjá alifiskinum.

Vinnan hevur fyrri ein part sjálf loyst tørvin á beinleiðis fiskasjúkutænastu, og umhugsað verður í løtuni, um besta loysnin fyrri alararnar fæst við stuðli landsstýrisins í hesum royndum.

Virkað verður annars fyrri at útvega neyðuga figging, og at figgarliga ráðgevingin til alararnar verður stuðlað.

Umsitingin hjá aliráðnum er flutt til Landskrivstovuna, beinleiðis undir landsstýrismannin í alimálum. Aliráðið verður endurskipað sum eitt ráð, mest umboðandi alivinnuna, og skal hava eitt orð at siga, tá uppskot eru frammi um tiltøk, sum ávirkan hava á alivinnuna.

Íðnaður

Fiskavirki

Flakavirkini høvdu eitt sera vánaligt úrslit í fjør, og tað verður nevan nakað betri í ár heldur, so her má tað almenna hjálpa til, um tað er móguligt. Hugsað hevur fyrst og fremst